

ΞΑΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΑΣΥΝΕΧΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ» ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ

Παναγιώτης Νούτσος

Παλαιότερα, σε πρώτη μορφή το 2003 και σε οριστική το 2007 είχα δημοσιεύσει το βιβλίο: *Τάσος Λειβαδίτης, ο κόσμος της ποίησής του* («Κέδρος», σ. 120). Συμπερασματικά, από την εξέταση του συνολικού έργου του Τάσου Λειβαδίτη προκύπτουν τα εξής:

- α. διακρίνονται δύο σταθμοί (1956, 1966) που καθιστούν αναγνωρίσιμη την ασυνεχή συνέχεια στο πεδίο του σημαίνοντος και ιδίως του σημαινομένου·
- β. η συνέχεια αυτή αφορά στην πολιτική διάσταση που ενυπάρχει στο σύνολο του έργου και η σύστοιχη ασυνέχεια στον τρόπο εκφοράς αυτής της πολιτικής και στις διαφορετικές βεβαιότητες που προσκομίζει·
- γ. στην αρχική περίοδο, με τα ποιήματα των ετών 1949-1955, όταν δηλαδή ο ποιητής για την ένταξή του στην Αριστερά υφίσταται τις διώξεις του μετεμφυλιακού κράτους, προέχει η «πολιτική στην υπηρεσία της προλεταριακής επανάστασης»·
- δ. το 1956, με τη βασανιστική βίωση της «αποσταλινοποίησης» και των εκδοχών της στους κόλπους του εγχώριου κομμουνιστικού κινήματος, εγκαινιάζεται μια διαφορετική όσωση της πολιτικής που θα μπορούσε να ονομασθεί: πολιτική για την απεμπλοκή από την «καθολική ενοχή του κινήματος», καλύπτοντας τα ποιήματα των ετών 1956-1962·
- ε. ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '60 προαναγγέλλεται η στροφή του ποιητή προς μια πολιτική αίσθηση των πραγμάτων που θα προκύπτει από τα βιώματα μιας συγκεκριμένης ανθρωπολογίας και θα εμποτίζεται καθοριστικά από την αναζήτηση των οδών υπέρβασης, περιλαμβάνοντας τα ποιήματα των ετών 1972-1977·
- στ. μια περισσότερο ισορροπημένη σύλληψη αυτής της συζυγίας, με την ανάδειξη ξανά της πολιτικής σε σημείο αναφοράς του υποκειμένου που εξακολουθεί να ανταλλάσσει τη ματαιότητα του κόσμου με την ανάγκη υπέρβασής του, εντοπίζεται στα ποιήματα της ύστατης περιόδου του Λειβαδίτη, από το 1979 ως τον θάνατό του·
- ζ. σ' αυτήν ακριβώς τη συστοίχιση βρίσκουν τη δικαίωσή τους οι παλιοί σύγχρονοι με τα νέα τους πρόσωπα, όπως αυτά αναδύονται στον ευρύ δακτύλιο των «κοινωνικά αποκλεισμένων, όσοι επίσης έχουν διαφυλαχθεί «ωραίοι από την ανωνυμία της Ιστορίας» (Γ' 117) και αντίστοιχα ο